CEREMONIAŁ SZTANDAROWY POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO

Sztandar łowiecki jest symbolem Polskiego Związku Łowieckiego oraz zrzeszonych w nim kół łowieckich i myśliwych. Stanowi najgodniejszy znak duchowej więzi, jedności i prawości polskiego łowiectwa, prezentowany w najważniejszych momentach i wydarzeniach w życiu Polskiego Związku Łowieckiego oraz w wystąpieniach zewnętrznych. Jest zarazem symbolem zbiorowej i osobistej godności polskich myśliwych. Poprzez swą symbolikę wyraża szczytne wartości duchowe, ideowe i moralne polskiego łowiectwa, jego wielowiekowe tradycje oraz współczesne cele naszego zrzeszenia. Symbolika ta i płynące z niej przesłania zobowiązują nas do poszanowania przyrody i etycznego wypełniania myśliwskich powinności. Dlatego sztandarom powinniśmy okazywać należny honor i szacunek w każdej sytuacji - podczas oficjalnych prezentacji, a także podczas transportu i przechowywania.

Sztandar mogą posiadać:

1) Polski Związek Łowiecki - na szczeblu centralnym, jako zrzeszenie myśliwych i kół łowieckich.
2) Okręgi PZŁ – jako okręgowe organy zrzeszenia.
3) Koła Łowieckie – jako osoby prawne i podstawowe ogniwa organizacyjne PZŁ.
4) Kluby specjalistyczne PZŁ.

Podstawę prawną do posiadania i używania sztandaru stanowi Statut Polskiego Związku Łowieckiego.

SZTANDAR OKRĘGOWY PZŁ

1. Okręg PZŁ zrzesza koła łowieckie mające siedzibę w granicach administracyjnych okręgu. Sztandar okręgu PZŁ powinien nawiązywać symboliką do tradycji i historii łowiectwa na ziemiach regionu tworzącego okręg. Powinien brać udział w łowieckich uroczystościach

okręgowych i centralnych, a także, w razie potrzeby, w uroczystościach państwowych, samorządowych i kościelnych.

2. O fundacji sztandaru decyduje Okręgowa Rada Łowiecka, która powołuje Komitet Fundacyjny Sztandaru oraz określa zasady jego funkcjonowania i opracowania projektu sztandaru. Sztandar przekazuje Okręgowi Prezes Naczelnej Rady Łowieckiej lub Łowczy Krajowy, względnie inny upoważniony członek Naczelnej Rady Łowieckiej lub Zarządu Głównego PZŁ.
3. Przekazanie następuje podczas szczególnej uroczystości. Sztandar jest przechowywany w siedzibie Zarządu Okręgowego lub w sali tradycji okręgu.

SZTANDAR KOŁA ŁOWIECKIEGO

1. Ranga i znaczenie sztandaru wymaga, aby koło łowieckie ubiegające się o posiadanie sztandaru posiadało dorobek co najmniej 10 lat nienagannej działalności organizacyjnej oraz wykazywało się poszanowaniem tradycji i etyki łowieckiej.
2. Koło łowieckie podejmuje poprzez Walne Zgromadzenie Członków uchwałę o fundacji sztandaru. W sprawie podjętej uchwały powinna być zasięgnięta opinia Okręgowej Rady Łowieckiej i Zarządu Okręgowego PZŁ. Procedura fundacji sztandaru powinna mieć następujący przebieg:
    1) powołanie komitetu fundacyjnego,
    2) powołanie rodziców chrzestnych sztandaru,
    3) określenie terminów realizacji fundacji sztandaru,
    4) przyjęcie propozycji projektu sztandaru i zaopiniowanie jego wzoru przez Zarząd Okręgowy,
    5) wystąpienie do Okręgowej Rady Łowieckiej z prośbą o nadanie sztandaru i wystawienie aktu jego nadania,
    6) określenie, w uzgodnieniu z Okręgową Radą Łowiecką, terminu przekazania sztandaru.
3. Przekazanie sztandaru kołu łowieckiemu powinno odbywać się uroczyście z udziałem sztandaru Okręgowej Rady Łowieckiej, sztandarów zaprzyjaźnionych kół łowieckich i organizacji współpracujących z kołem. Sztandar prezesowi koła przekazuje najwyższy rangą przedstawiciel PZŁ lub Prezes Okręgowej Rady Łowieckiej, Łowczy Okręgowy lub inny upoważniony członek ORŁ lub ZO PZŁ. Uroczystość powinna być uświetniona sygnałami i muzyką myśliwską.

UDZIAŁ SZTANDARU W UROCZYSTOŚCIACH

I SZTANDAR POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO

Polski Związek Łowiecki może prezentować swój sztandar podczas:

1) uroczystości przekazania sztandaru Okręgowi Polskiego Związku Łowieckiego,
2) krajowych zjazdów delegatów PZŁ,
3) uroczystości związanych z kultem św. Huberta,
4) przekazywania tytułu honorowym członkom PZŁ,
5) pogrzebu zasłużonych działaczy PZŁ,
6) uroczystości jubileuszowych PZŁ,
7) uroczystości, narodowych, (państwowych), samorządowych i religijnych (na zaproszenie organizatorów), jeżeli tego wymaga dobro PZŁ,
8) innych szczególnie ważnych wydarzeń dla PZŁ, na podstawie decyzji Prezesa NRŁ lub Łowczego Krajowego.

II SZTANDAR OKRĘGU PZŁ

Sztandar Okręgu Łowieckiego reprezentuje polskie łowiectwo tego okręgu na forum społecznym oraz myśliwskim w regionie i może być prezentowany podczas:

1) krajowych zjazdów delegatów PZŁ - na zaproszenie NRŁ,
2) okręgowych zjazdów delegatów PZŁ,
3) łowieckich uroczystości rocznicowych,
4) pogrzebu zasłużonych działaczy PZŁ,
5) uroczystości związanych z kultem św. Huberta,
6) wręczania na terenie okręgu odznaczeń łowieckich ogólnokrajowych i okręgowych,
7) przekazywania sztandaru kołom łowieckim,
8) uroczystości państwowych, samorządowych i religijnych (na zaproszenie), jeżeli tego wymaga dobro PZŁ,
9) innych, szczególnie ważnych wydarzeń dla PZŁ, zgodnie z decyzją Prezesa ORŁ lub Łowczego Okręgowego.

III SZTANDAR KOŁA ŁOWIECKIEGO

Sztandar koła łowieckiego jest wyrazem więzi braci myśliwskiej, a także uzewnętrznieniem szczytnych wartości i celów polskiego łowiectwa. Sztandar koła może brać udział w:

1) okręgowych zjazdach delegatów PZŁ, na zaproszenie ORŁ,
2) odznaczaniu koła odznaczeniami,
3) walnych zgromadzeniach koła,
4) uroczystościach rocznicowych w okręgu i w kole,
5) pogrzebie myśliwego,
6) uroczystościach związanych z kultem św. Huberta,
7) uroczystości ślubowania myśliwych,
8) uroczystościach państwowych, samorządowych, religijnych i innych uroczystościach regionalnych (na zaproszenie), jeżeli wymaga tego dobro PZŁ,
9) innych uroczystościach, wg decyzji zarządu koła, np. w otwarciach i zamknięciach wystaw łowieckich, festiwalach myśliwskich itp.

OPIS SZTANDARU

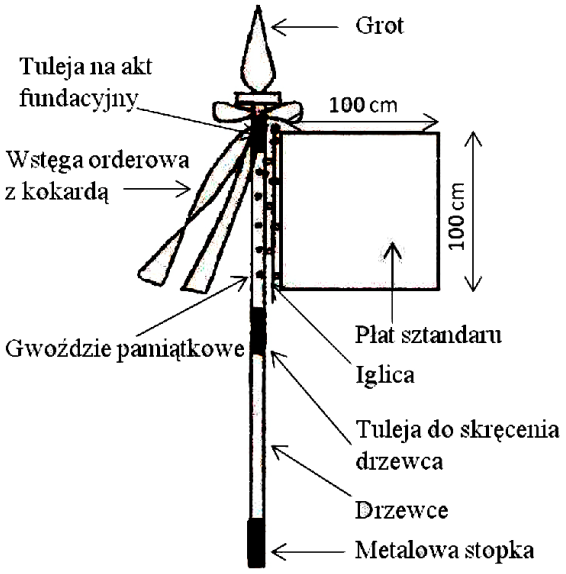

1. Sztandar stanowi płat tkaniny o wymiarach zazwyczaj 100 x 100 cm, przymocowany do drzewca zakończonego grotem (głowicą sztandaru). Barwa tkaniny nie powinna nawiązywać do barw państwowych (biało - czerwonych). Celowym jest, aby lewy płat (rewers) był w kolorze zieleni (PANTONE 568C, 369C, 376C), na którym umieszcza się aktualny znak organizacyjny PZŁ. Kolorystyka i ornamenty prawego płata (awersu) są dowolne, przy czym powinny być na nich uwzględnione: nazwa i godło koła, motywy charakterystyczne dla koła, jego łowisk lub elementy regionalne, herby samorządów itp. Dobór motywów, ich układ i kolorystyka powinny nawiązywać do polskich lub regionalnych tradycji łowieckich przy równoczesnym odpowiednim wyrazie artystycznym. Na sztandarze koła łowieckiego nie

mogą być umieszczane godło państwowe, ani symbole odznaczeń np. „Złomu” lub „Medalu św. Huberta”, jeżeli koło nie jest do tego uprawnione. Do przydrzewcowej krawędzi płata powinny być przyszyte kółeczka mocujące go do drzewca. Pozostałe krawędzie powinny być obszyte frędzlami o długości 6-8 cm.

2. Drzewce o przekroju okrągłym lub ośmiokątnym składa się z dwóch części, łączonych gwintowanymi tulejami. Dolna część drzewca zakończona jest metalowym okuciem, zwanym „stopką”. Płat do drzewca mocowany jest za pomocą pręta wsuwanego w śruby wkręcone w drzewce. Na pręt nasuwa się kółeczka metalowe przyszyte do płata. Na drzewcu mogą być umieszczone gwoździe pamiątkowe.
3. Głowica sztandaru (grot), nakręcana na drzewce, powinna być wykonana w formie czytelnego z obu stron odlewu emblematu PZŁ lub nawiązywać do symboliki historii łowiectwa, koła, regionu. Grotu nie może stanowić godło państwowe. W metalowej podstawie grotu może być schowek na akt fundacyjny sztandaru (pismo zawierające datę rozwinięcia, wykaz inicjatorów, projektantów, wykonawców, fundatorów, rodziców i innych osób). Wszystkie części metalowe płata i drzewca oraz gwoździe pamiątkowe, powinny być wykonane z niekorodującego metalu.
4. Pod grotem, na drzewcu można zamocować w zależności od okoliczności:
    1) wstęgę orderową PZŁ o szerokości 3,5 cm i długości 90 cm, tworząc z niej kokardę o zwisających wzdłuż drzewca końcach, zakończonych frędzlami. Wstęga orderowa ma barwy wstęgi orderowej odznaczeń PZŁ,
    2) czarną wstęgę żałobną, podobnie wiązaną o szerokości 9,5 cm i długości od 75 cm do 90 cm, zakładaną na uroczystości żałobne,
    3) biało – czerwoną wstęgę o szerokości 9,5 cm długości 90 cm, zakładaną na uroczystości narodowe (państwowe),
    4) długości wstęg podane są bez frędzli. Zaleca się aby długość szarf nie była większa od długości płata sztandaru.
5. Do zabezpieczenia sztandaru służy pokrowiec o formacie nieco większym od płata sztandaru wraz z frędzlami. Drzewce po rozkręceniu należy przechowywać w pokrowcu do tego celu przeznaczonym. Można, jako osłonę przed deszczem stosować folię ochronną.
6. Uzupełnienie sztandaru stanowią trzy szarfy dla członków pocztu o szerokości 10 cm i długości 2,15 m. Szarfy mają barwy wstęgi orderowej PZŁ i są zakończone frędzlami koloru złotego. Nosi się je z prawego barku do lewego boku, gdzie powinny być spięte rozetą z tego samego materiału co szarfy.

7. Za godne przechowywanie sztandaru odpowiada zarząd koła. Sztandar, ze względu na możliwość deformacji, najlepiej przechowywać rozwinięty w oszklonej gablocie.

POCZET SZTANDAROWY

1. Powierzenie zaszczytu noszenia lub asystowania sztandarowi jest wyrazem uznania dla myśliwego, jego postawy etycznej i zasług łowieckich. Do pocztu sztandarowego powołuje się myśliwych prawych i dobrze się prezentujących. Na przewodniczącego pocztu (zajmującego miejsce z prawej strony sztandaru) powołuje się osobę doświadczoną i znającą ceremoniał sztandarowy. Chorążym (sztandarowym) powinna być osoba silna i wytrzymała fizycznie. Trzeci członek pocztu stanowi asystę.
2. Wszyscy członkowie pocztu powinni występować w stroju organizacyjnym, w kapeluszu myśliwskim oraz w pełnej gali z odznaczeniami i kordelasem noszonym na rapciach, w białych rękawiczkach i z założonymi szarfami. Zimą dopuszcza się do stroju myśliwskiego płaszcz, będący elementem stroju organizacyjnego, lub kurtkę zimową koloru zielonego. Sztandarowy, jak i pozostali członkowie pocztu, powinni dobrze znać właściwe chwyty sztandaru i przyjmowane postawy.

CHWYTY I KOMENDY DLA POCZTU SZTANDAROWEGO

Poczet wykonuje chwyty sztandarem na wydawane przez prowadzącego uroczystość komendy, a w czasie ceremonii kościelnych i pogrzebowych samoistnie.

Poczet sztandarowy obowiązują postawy:

1) Baczność (postawa zasadnicza),
2) Prezentuj,
3) Spocznij,
4) Na ramię,
5) Do nogi,
6) Salutowanie - w miejscu i w marszu.

Baczność - Chorąży trzyma sztandar postawiony na stopce, przy prawej nodze, na wysokości czubka buta. Drzewce przytrzymuje prawą ręką powyżej pasa, a łokieć tej ręki lekko przyciska do korpusu ciała. Lewa ręka opuszczona jest wzdłuż szwów spodni. Asysta stoi na baczność.

Prezentuj - chorąży z postawy „zasadniczej” podnosi prawą ręką sztandar do położenia pionowego przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki na wysokości barku), lewą ręką chwyta drzewce sztandaru tuż pod prawą ręką, którą później opuszcza na całą długość i obejmuje nią dolną część drzewca. Asysta przyjmuje postawę „baczność".

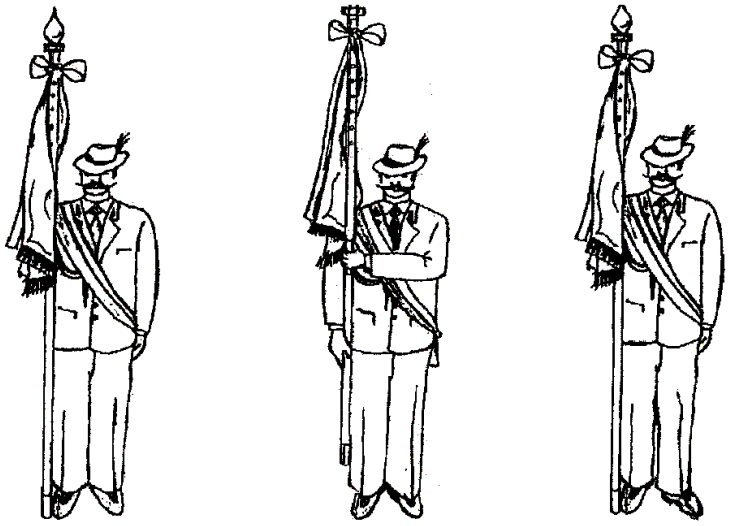

„Baczność” „Prezentuj” „Spocznij”

Spocznij - chorąży trzyma sztandar przy prawej nodze. Lewa nogę stawia w pozycji spocznij. Asysta stoi na spocznij.

Na ramię - chorąży kładzie drzewce prawą ręką, pomagając sobie lewą, na prawe ramię i trzyma je pod kątem 45 stopni. Płat sztandaru musi być oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni.

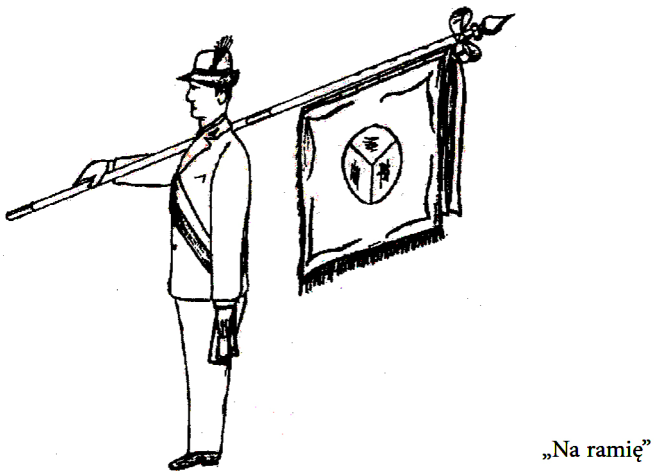

„Na ramię”

Do nogi - z położenia „prezentuj” lub „na ramię” chorąży przenosi sztandar prawą ręką (przy pomocy lewej) do nogi, ustawiając stopkę przy czubku buta prawej nogi. Asysta stoi w pozycji „spocznij”.

Salutowanie w miejscu - wykonuje się z postawy „prezentuj”. Chorąży, w zależności od sytuacji, robi zwrot w prawo (w lewo) w skos z równoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy i pochyla sztandar w przód pod kątem 45 stopni, przenosząc go następnie, po czasie salutowania, do pozycji „prezentuj”. Salutowanie w miejscu i w marszu wykonuje się w momentach szczególnie podniosłych, np.: w trakcie grania hymnu, sygnałów myśliwskich „Pasowanie myśliwskie”, „Darz Bór”, odsłaniania pomników i tablic pamiątkowych, składania kwiatów i wieńców, czczenia zmarłych minutą ciszy, na komendy prowadzącego uroczystości oraz podczas uroczystości religijnych w momentach uzgodnionych z celebransem.

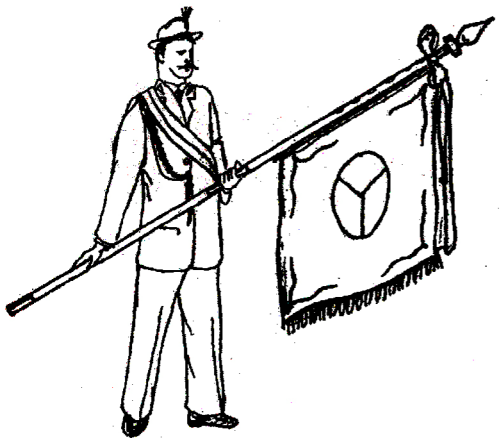

„Salutowanie w miejscu”

Salutowanie w marszu - w marszu salutuje się sztandarem przez opuszczenie go z położenia „na ramię” do położenia takiego jak „salutowanie w miejscu”.

PRZEKAZANIE SZTANDARU KOŁU ŁOWIECKIEMU

1. Przekazanie, rozwinięcie i poświęcenie sztandaru łowieckiego jest aktem szczególnie uroczystym dla społeczności myśliwych. Przed przekazaniem i rozwinięciem sztandar nie może być używany publicznie. Uroczystość odbywa się w obecności myśliwych w strojach organizacyjnych PZŁ, przedstawicielach organów naczelnych i okręgowych, przy udziale zaprzyjaźnionych kół łowieckich i zaproszonych gości. Prestiżu ceremonii dodaje obecność pocztu sztandarowego Okręgowej Rady Łowieckiej i pocztów innych kół. Pożądany jest jak najliczniejszy udział publiczności. Przebiegiem uroczystości kieruje wyznaczona osoba (zwykle z grona zespołu fundacyjnego lub władz koła), która wydaje pocztowi komendy. Ceremonia przekazania sztandaru może odbywać się podczas

uroczystości o charakterze świeckim lub religijnym, wówczas organizatorzy uzgadniają przebieg ceremoniału z celebransem, uwzględniając zapisy niniejszego regulaminu.

2. Uroczystość rozpoczyna sygnał myśliwski „Powitanie". Prowadzący wita zebranych, a następnie podaje komendę : „Sztandary – wprowadzić". W momencie wprowadzania i odprowadzania sztandarów wszyscy zajmują postawę stojącą, a sygnaliści grają zwykle: „Marsz św. Huberta". Jako ostatni wchodzą członkowie komitetu fundacyjnego, wnosząc nierozwinięty sztandar, który będzie przekazywany i układają go na przygotowanym stoliku przykrytym zielonym suknem.
3. Na rozpoczęcie ceremoniału sztandarowego sygnaliści grają sygnał: „Pasowanie myśliwskie".
4. Prowadzący lub rodzice chrzestni zwracają się do najwyższego rangą przedstawiciela PZŁ o przekazanie sztandaru. Ten odczytuje akt nadania, a następnie dokonuje przekazania sztandaru na ręce prezesa koła, który przyklęka na prawe kolano, ujmuje narożnik płata sztandaru i całuje go, po czym wstaje.
5. Przekazujący sztandar wygłasza sentencję:

   Przekazuję Wam sztandar (wymienia nazwę koła), jako symbol pięknych idei prawego łowiectwa oraz znak Waszej koleżeńskiej i organizacyjnej wspólnoty. Działając i polując pod nim, bądźcie wierni wyobrażeniom na tym sztandarze ujętym, kultywujcie najlepsze tradycje naszych przodków. Noście ten sztandar wysoko, doznajcie pod nim wiele myśliwskich satysfakcji i zadowolenia. Niech Wam święty Hubert i bór darzą!

6. Przyjmujący prezentuje z obu stron płaty sztandaru, po czym zwraca się do stojącego obok pocztu sztandarowego:

   Przekazuję pod Waszą straż i opiekę najcenniejszy symbol naszego koła. Strzeżcie go jak prawdziwego skarbu dla nas i dla potomnych.

7. Sztandarowy występuje do przodu, zatrzymuje się trzy kroki przed sztandarem i odpowiada:

   Przyrzekamy go strzec.

   Następnie przyklęka na prawe kolano, całuje skraj sztandaru, wstaje, przejmuje sztandar, robi w tył zwrot i wstępuje na dotychczas zajmowane miejsce, przyjmując postawę zasadniczą.
8. Podczas uroczystości powinna być wyłożona *Księga Pamiątkowa Sztandaru* celem złożenia podpisów przez osoby wbijające gwoździe pamiątkowe.

9. Uroczystości przekazania i poświęcenia sztandaru może towarzyszyć akt odnowienia ślubowania myśliwskiego. Wówczas asystujący prezesowi myśliwi przyklękają na prawe kolano przy płacie sztandaru, wyciągają prawe ręce ze złożonymi dwoma palcami do ślubowania, dotykając nimi płatu sztandaru. Wszyscy pozostali członkowie koła, z prezesem włącznie, stojąc w postawie zasadniczej z dwoma palcami uniesionymi do ślubowania, powtarzają za prezesem rotę ślubowania:

   Przyjmując ten sztandar, symbol prawego łowiectwa, ślubujemy uroczyście: przestrzegać sumiennie praw łowieckich, postępować zgodnie z zasadami etyki łowieckiej, zachowywać tradycje polskiego łowiectwa, chronić przyrodę ojczystą, dbać o dobre imię łowiectwa i godność polskiego myśliwego.

   Sygnaliści grają sygnał „Darz Bór".

10. Na zakończenie uroczystości prowadzący podaje komendę „Sztandary – odprowadzić". Podczas odprowadzania sztandarów sygnaliści grają marsz myśliwski (np. Marsz Św. Huberta), a na zakończenie uroczystości sygnał „Pożegnanie".

UROCZYSTOŚĆ POGRZEBOWA

1. Udział sztandaru w pogrzebie myśliwego jest ważną posługą o znaczeniu kulturowym, będącą zarazem elementem tradycji łowieckich. Posługa ta należna jest każdemu z myśliwych, a w przypadku zasłużonych działaczy właściwa jest również obecność sztandaru Okręgowej Rady Łowieckiej. W przypadku pogrzebów członków honorowych PZŁ, zasłużonych działaczy szczebla centralnego w uroczystości powinien brać udział sztandar PZŁ.
2. Podczas uroczystości pogrzebowych:
   1) myśliwi, a zwłaszcza poczet sztandarowy, mówca żałobny, delegaci idący z wieńcami oraz niosący trumnę, powinni być ubrani w stroje organizacyjne lub ubiory wyjściowe,
   2) w miejscach kultu religijnego poczet staje za trumną lub urną zmarłego,
   3) przy mogile poczet ustawia się możliwie blisko trumny i przyjmuje postawę „zasadniczą",
   4) podczas uroczystości pogrzebowej sygnał myśliwski należy grać po mowie pożegnalnej, przed złożeniem trumny lub urny do grobu. Zaleca się odegrać sygnał „Darz Bór", „Pożegnanie" lub „Koniec polowania".

5) przy składaniu trumny lub urny do grobu poczet przyjmuje postawę „prezentuj” i „salutowanie w miejscu”.

3. Po zakończeniu ceremonii sztandar zostaje odprowadzony.

INNE UROCZYSTOŚCI

Sztandar koła lub okręgowej rady łowieckiej może uczestniczyć także w innych uroczystościach państwowych, samorządowych, uroczystościach organizowanych przez PZŁ oraz może być wystawiany na ekspozycjach łowieckich, pod warunkiem zapewnienia jego należytej ochrony i poszanowania.